

Інструкція з охорони праці під час роботи на драбині.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ № ____ від "___" ____ 2020
Директор гімназії
_____ Н.В. Корнута

Інструкція з охорони праці №3/2 при виконанні робіт на висоті з використанням стаціонарних і розсувних драбин і технічних майданчиків

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці при виконанні робіт на висоті розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці» (Постанова ВР України від 14.10.1992 № 2694-XII) в редакції від 20.01.2018 р, на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 01 вересня 2017 року, з урахуванням Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті (НПАОП 0.00-1.15-07) затверджених наказом Держкомітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду 27.03.2007 р. № 62.

1.2. Дано інструкція з охорони праці при виконанні робіт на висоті поширюється на всіх працівників загальноосвітнього закладу при виконанні робіт на висоті з метою забезпечення безпеки працівників, зайнятих виконанням робіт на висоті, і осіб, що знаходяться в безпосередній зоні здійснення цих робіт.

1.3. Працівники, які виконують роботу на висоті, зобов'язані:

- ∅   знати і виконувати вимоги Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті, інших нормативно-правових актів та даної інструкції з охорони праці при виконанні робіт на висоті;
- ∅   дбати про особисту безпеку, а також про безпеку оточуючих людей під час виконання будь-яких робіт;
- ∅   виконувати роботи із застосуванням касок, запобіжних поясів, інших засобів індивідуального та колективного захисту;
- ∅   проходити в установленому порядку медичний огляд.

1.4. Роботами на висоті вважаються роботи, при яких працівник перебуває на висоті 1,3 м і більше від поверхні ґрунту, перекриття або робочого настилу і на відстані менше 2 м від межі перепаду по висоті.

1.5. Роботи, що виконуються на висоті більше 5 м від поверхні землі, перекриття або робочого настилу, вважаються верхолазними. Дані роботи проводяться безпосередньо з конструкцій або обладнання при їх монтажі або ремонті, при цьому основним засобом, що оберігає працівника від падіння, є запобіжний пояс.

1.6. Головною небезпекою при виконанні робіт на висоті є розташування робочого місця на значній висоті відносно поверхні землі (підлоги). У зв'язку з чим виникає великий ризик падіння працівника з висоти або падіння предметів на працівників, які перебувають внизу в безпосередній близькості.

1.7. Причини падіння працівника з висоти можна розділити на:

- ❑ технічні - причини падіння, пов'язані з відсутністю огорож, не застосуванням запобіжних поясів; установка нестійких лісів, настилів, колисок, драбин низької якості з недостатньою міцністю;
- ❑ технологічні - причини падіння, пов'язані з неправильною технологією виконання робіт;
- ❑ людські - причини падіння, пов'язані з порушенням координації рухів працівника, втратою самоволодіння, рівноваги, необережне або неакуратне виконання робіт, раптове погіршення стану здоров'я;
- ❑ метеорологічні - причини падіння пов'язані з погодними умовами: пориви вітру, знижена або підвищена температура навколошнього повітря, дощ, сніг, туман, ожеледь.

1.8. Супутні небезпечні виробничі фактори:

- ❑ небезпека виникнення порізів об скло або інші гострі кромки;
- ❑ небезпека отримання електротравм при недотриманні вимог норм електробезпеки;
- ❑ небезпека отримання опіків при недотриманні вимог норм пожежної безпеки.

1.9. В ході повсякденної діяльності в школі виконуються наступні види робіт на висоті:

- ❑ роботи з миття вікон;
- ❑ проведення прибирання в приміщеннях і класах для підтримки санітарно-епідеміологічного режиму та догляду за інтер'єрами;
- ❑ проведення ремонтно-експлуатаційних робіт;
- ❑ зміна лампочок.

1.10. До засобів захисту від падіння з висоти належать:

- ☒ пояси запобіжні;
- ☒ каски;
- ☒ страхувальні канати;
- ☒ запобіжні верхолазні пристрої;
- ☒ уловлювачі з вертикальним канатом;
- ☒ огороження, захисні сітки, знаки безпеки тощо;
- ☒ верхолазне спорядження, яке використовується разом із вищезазначеними засобами захисту.

1.11. Перед початком роботи на висоті необхідно переконатися в міцності опор, до яких буде закріплюватися стропом запобіжного пояса працівник (працівники), та елементів верхолазного спорядження. Вони повинні надійно витримувати зусилля, яке може виникнути при падінні людей.

1.12. Після закінчення роботи, а також перед зберіганням засоби захисту необхідно очистити від бруду, просушити, протерти металеві деталі, а деталі зі шкіри - змастити жиром, розташувати їх в місцях збереження.

1.13. Засоби захисту слід зберігати і перевозити з дотриманням умов, що забезпечують виконання вимог виробників. Вони повинні бути захищені від механічних пошкоджень, зволоження, забруднення, впливу мастил, бензину, кислот, лугів та розчинників,

а також від прямої дії сонячних променів і тепловипромінювання пристроїв, що виділяють тепло.

1.14. При проведенні в установі робіт будь-якого виду в якості пристосування для полегшення підйому на висоту допускається використання сходів наступних типів: приставні одноколінні і розсувні триколінні драбини.

1.15. Всі драбини, що знаходяться у використанні в гімназії повинні бути випробувані і оглянуті, на тятивах кожних сходів повинна бути розташована бирка із зазначенням інвентарного номера, дати наступного випробування.

1.16. У використовуваних в роботі приставних драбин має бути справний пристрій, що запобігає можливості зсуву і перекидання при роботі. На нижніх кінцях приставних драбин повинні бути передбачені конструкцією металеві оковки з гострими наконечниками для надійної фіксації на ґрунті, а при використанні їх на гладких поверхнях (паркеті, металі, плитці, бетоні) необхідно надягати на них башмаки з гуми або іншого противоковзкого матеріалу.

1.17. Сходи і драбини перед кожним застосуванням повинні бути оглянуті виконавцем робіт. При проведенні огляду металевих драбин слід приділити увагу відсутності деформації вузлів, тріщин в металі, задирок, гострих країв, все кріплення сходинок до тятив не повинні мати пошкоджень.

1.18. Вибір засобів індивідуального захисту необхідно проводити з урахуванням вимог безпеки для кожного конкретного виду робіт. При виборі засобів індивідуального захисту важливо враховувати конкретні умови, вид і тривалість впливу небезпечних і шкідливих виробничих факторів.

1.19. На час робіт на висоті прохід внизу слід заборонити і небезпечну зону захистити на відстань не менше 0,3 висоти сходів, риштувань і позначити знаками безпеки.

1.20. Не дозволяється виконувати зварювальні роботи, роботи із застосуванням електрифікованого, пневматичного, піротехнічного інструменту на переносних сходах і драбинах. Виконання таких робіт необхідно проводити тільки з риштувань або драбин з верхніми площацками, що мають поручневу огорожу.

1.21. При проведенні робіт з приставними сходами в місцях з пожавленім рухом людей або транспортних засобів, для попередження можливого її падіння від випадкових поштовхів незалежно від присутності на кінцях драбини наконечників місце її установки слід захищати або охороняти. У випадках, коли неможливо забезпечити закріplення сходів при установці її на гладкій плитковій підлозі, біля її основи необхідно стояти працівникові в касці і утримувати сходи в стійкому положенні. В інших випадках утримувати від падіння сходи внизу руками забороняється.

1.22. Встановлювати драбину на ступені маршової сходової клітки категорично заборонено. У разі необхідності на сходових клітинах повинні бути споруджені підмостки.

1.23. За порушення вимог цієї інструкції з охорони праці при виконанні робіт на висоті винні несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Контроль за станом драбин в навчальному закладі здійснює завгосп, відповідальний за безпечне виконання робіт, пов'язаних з підйомом на висоту і на висоті.

2.2. Перед початком роботи засоби підйому на висоту слід оглядати. Огляд драбин безпосередньо перед їх застосуванням слід виконувати без записів в журналі обліку та огляду такелажних засобів, механізмів та пристройів. При виникненні сумнівів у їх справності повинен залучатися відповідальний за охорону праці.

2.3. Використання засобів, призначених для підйому на висоту, не за прямим призначенням забороняється. При необхідності виконання таких дій після їх виконання повинні бути організовані позапланові випробування засобів підйому на висоту із записом в журналі обліку та огляду такелажних засобів, механізмів та пристройів.

2.4. До початку роботи слід переконатися в стійкості засобу підйому на висоту, переконатися за допомогою огляду і випробування, що сходи або драбина не може зісковзнути з місця або бути випадково зрушені.

2.5. При установці приставних сходів в таких умовах, коли можливі випадки зміщення їх верхнього кінця, верхню частину сходів необхідно надійно закріпити за стійкі елементи конструкції.

2.6. Виконання робіт працівниками, які не мають належних засобів індивідуального захисту або з несправними засобами індивідуального захисту, заборонено.

2.7. При виявленні несправностей обладнання та засобів колективного захисту сповістити відповідального за проведення даної роботи та не приступати до роботи до усунення виявлених несправностей.

3. Вимоги безпеки під час роботи на висоті

3.1. Роботи на висоті можуть бути розпочаті тільки після виконання всіх підготовчих робіт і заходів з дозволу відповідаючого за проведення робіт на висоті.

3.2. Залежно від виду виконуваної на висоті роботи працівникові слід дотримуватись вимог правил використання індивідуальних засобів захисту і застосованого обладнання та інструменту.

3.3. Під час роботи на висоті слід дотримуватися режиму праці та відпочинку, встановленому правилами внутрішнього трудового розпорядку.

3.4. При роботі на висоті слід дотримуватись наступних вимог:

- ☒ не влаштовувати драбину на сходинки сходової клітки;
- ☒ не влаштовувати додаткові опорні споруди із ящиків, бочок тощо у випадку недостатньої довжини драбини;

- ☒ не працювати з двох верхніх щаблів драбинок, які не мають перил або упоров;
- ☒ не находитися на сходинках приставної драбини більш ніж одній людині;
- ☒ не піднімати, не опускати вантаж по приставній драбині і не залишати на ній інструмент;
- ☒ не працювати біля і над обертовими механізмами, працюючими машинами, транспортерами тощо;
- ☒ не виконувати газоелектрозварювальні роботи;
- ☒ не виконувати роботи з витягування проводів, не підтримувати важкі деталі тощо;
- ☒ не виконувати роботи з використанням електричного і пневматичного інструменту.

3.5. Роботи по проведенню очистки вікон, плафонів, світильників, світлових ліхтарів і т.п., що виконуються на висоті, відносяться до робіт з підвищеною небезпекою і повинні забезпечуватися:

- ☒ вибором миючого засобу;
- ☒ способом проведення очистки (сухий, напівсухий, мокрий);
- ☒ вибором методів захисту стекол від агресивних забруднень;
- ☒ вибором методу виконання очищення (ручний, механізований);
- ☒ вибором засобів і способів доступу до скління (підмостки, ліси, драбини з робочою площеадкою);
- ☒ організацією робочого місця;
- ☒ вибором спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту.

3.6. При протиранні скла на висоті необхідно виконувати вимоги, що містяться в цій інструкції з охорони праці при роботі на висоті, режими праці в холодну пору року при роботі на відкритому повітрі, що встановлюються правилами внутрішнього трудового розпорядку.

Проводити протирання вікон на висоті допускається в світлий час доби. Головними небезпечними факторами при виконанні робіт на висоті з очищення скла є:

- ☒ можливість отримання травм при падінні з висоти;
- ☒ небезпека отримання порізів об гострі кромки віконних рам і дефекти скління (тріснуті і слабо закріплени скла);
- ☒ вплив несприятливих метеофакторов під час роботи (вітрові навантаження, вплив негативних температур);
- ☒ вплив шуму, вібрації.

3.7. При протиранні вікон на висоті працівникам необхідно:

- ☒ виконувати тільки ту роботу, яка була йому доручена;
- ☒ до виконання роботи приступати після перевірки справності засобів підйому на висоту і роботи на висоті, а також переконавшись шляхом зовнішнього огляду в справності засобів індивідуального захисту запобіжних пристрій та інструменту;
- ☒ при загрозі життю та здоров'ю слід негайно припиняти роботу;
- ☒ негайно доповідати організатору робіт або безпосередньому керівнику про виниклі в процесі роботи погрози або нещасні випадки;
- ☒ кріплення запобіжного пояса слід проводити тільки за елементи конструкцій у місцях, зазначених організатором роботи;
- ☒ по можливості доповнити і посилити засоби індивідуального захисту або засоби страховки, якщо використовуваний за попереднім планом робіт комплект захисту виявляється недостатнім;
- ☒ під час виконання роботи дотримуватися вимог інструкції з пожежної безпеки установи.

3.8. Під час очищення та протирання скла на висоті працівникам забороняється:

- ☒ виконувати роботи одночасно на двох рівнях з метою уникнення падіння засобів виконання роботи;
- ☒ скидати вниз з висоти предмети;
- ☒ протирати зовнішні площини стекол висунувшись з відкритих кватирок і фрамуг;
- ☒ вставати на віконні відливи;
- ☒ доторкатися руками або засобами виконання роботи до зовнішньої електропроводки;
- ☒ протирати скло з різким локальним натиском на скло або поштовхами;
- ☒ використовувати миючі засоби для протирання стекол з порушенням інструкції з пожежної безпеки та виробничої санітарії.

3.9. При виконанні інших робіт на висоті слід дотримуватися тих самих вимоги безпеки при організації та виконанні робіт, що і для робіт при протирання скла.

3.10. Роботи на висоті, які проводяться поза приміщенням, повинні бути припиненні при вітрі силою більш 6 балів, сильній ожеледиці і снігопаді. Не допускається виконувати роботи на висоті у відкритих місцях при швидкості вітру 13 м/с і більше, при ожеледиці, грозі або мряці.

3.11. При виявленні під час роботи несправностей на робочому місці, в обладнанні та засобах колективного захисту, зупинити роботу, вимкнути обладнання та прилади. Повідомити про це керівника робіт та без його вказівки роботу не відновлювати.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 4.1. Прибрати засоби виконання роботи, огорожі і засоби підйому на висоту на передбачені для їх зберігання місця.
- 4.2. Прибрати засоби індивідуального захисту і допоміжний інструмент.
- 4.3. Ретельно помити руки.
- 4.4. При виявленні недоліків в роботі обладнання та засобів колективного захисту повідомити безпосереднього керівника робіт чи іншу посадову особу.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При виявленні несправностей застосованого інструменту та обладнання або створенні аварійної обстановки при виконанні робіт необхідно:

- ☒ негайно припинити роботу;
- ☒ попередити оточуючих про небезпеку;
- ☒ негайно повідомити керівника про те, що сталося, сприяти усуненню аварійної обстановки;
- ☒ надати першу допомогу потерпілому, викликати швидку допомогу або вжити заходів до доставки його в медичну установу.

5.2. У випадку виникнення пожежі негайно розпочати гасіння засобами пожежогасіння і повідомити за телефоном 101 в пожежну охорону.